

Müasir dövrdə texnologiyaların sürətli inkişafı və rəqəmsallaşma prosesləri cəmiyyətin bütün sahələrində yenilənmə və çevik uyğunlaşma tələb edir. Bu dəyişmələrin mərkəzində isə insan kapitalının gücləndirilməsi dayanır. Məhz bu məqsədlə Azərbaycanada innovativ və texnoloji biliklərin genişləndirilməsi, eləcə də gənclərin rəqəmsal bacarıqlarla təchiz olunması istiqamətində mühüm təşəbbüslər həyata keçirilir.

Bu təşəbbüslərdən biri də 4Sİ Akademiyası çərçivəsində reallaşdırılan "Milli Proqram" layihəsidir. Layihə rəqəmsal savadlılıq, qabaqcıl texnologiyalar və innovasiyayönümlü biliklərin geniş kütləyə çatdırılması ilə ölkənin ümumi inkişaf strategiyasına mühüm töhfə verir. "Milli Proqram" layihəsinin əsas məqsədi ölkədə rəqəmsal inkişafı sürətləndirmək və vətəndaşların yeni dövrə uyğun bilik və bacarıqlarla təchiz olunmasına dəstək verməkdir. Bu təşəbbüs İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki Dördüncü Sənaye İnqilabının Təhlili və Koordinasiya Mərkəzi (4SİM), Elm və Təhsil Nazirliyinin Təhsilin İnkişafı Fondu və ABŞ-nin "Coursera" şirkətinin birgə əməkdaşlığı ilə həyata keçirilir. "Milli Proqram" dünyanın aparıcı Stanford, Yale, MIT universitetləri və "Quql", Meta, IBM kimi şirkətlərin hazırladığı kursları əhatə edir. Kurslar süni intellekt və maşın öyrənməsi, data analitikası, proqramlaşdırma və kompüter elmləri, kibertəhlükəsizlik və blokçeyn texnologiyaları, layihə idarəetməsi və liderlik bacarıqları, bulud texnologiyaları və rəqəmsal strategiyalar kimi sahələri əhatə edir. Kursların bir qismi süni intellekt vasitəsilə Azərbaycan dilində altyazı və ya səsli tərcümə ilə təqdim olunur ki, bu da dil baryerini aradan qaldırmaq baxımından olduqca əhəmiyyətlidir.

Qeyd edək ki, 4Sİ Akademiyası strateji düşüncə, sosial fəaliyyət, startap və idarəetmə bacarıq-

larını əhatə edən dörd əsas istiqamət üzrə gənclərin inkişafını hədəfləyən bir platformadır. Akademiyanın əsas məqsədi gənclərin liderlik, təşəbbüskarlıq və sosial məsuliyyət kimi sahələrdə potensialını üzə çıxarmaq və onları cəmiyyətə faydalı vətəndaşlar kimi yetişdirməkdir. "Milli Proqram" isə bu akademiyanın xüsusi bir layihəsi olaraq milli kimliyin möhkəmləndirilməsi, vətənpərvərlik ruhunun aşılınması, gənclərin dövlətçilik və idarəçilik sahəsində maarifləndirilməsi məqsədilə həyata keçirilir. Layihə 2024-cü ildə "Coursera" tərəfindən "Süni intellekt innovasiyası" kateqoriyasında "Üstün nailiyyət mükafatı"na layiq görüldü.

Gənclərin şəxsiyyət kimi formalaşması, öz potensiallarını kəşf etməsi və özünəgüvənin artırılması layihənin mahiyyətini təşkil edir. Eləcə də sosial bacarıq, ünsiyyət və əməkdaşlıq qabiliyyətinin inkişafı, intellektual bacarıq və müasir "biliklərlə silahlanma" da layihədə yer alıb. Bu sadalananlara yenilikçi düşüncə, biznesə maraq və təşəbbüskarlığın dəstəklənməsi kimi sahibkarlıq işini də əlavə etsək, "Milli Proqram"ın məzmunu və mahiyyəti tam açılmış olacaq. Ötən illərin təcrübəsinə diqqət yetirəndə aydın olur ki, layihənin icrası nəticəsində yüzlərlə gənc müxtəlif sahələrdə uğur qazanmaq üçün zəruri bilik və bacarıqlara yiyələnmiş, şəxsi və ictimai həyatda daha fəal rol almağa başlamışdır. 4Sİ Akademiyası və "Milli Proqram" çərçivə-

sində formalaşan gənclər cəmiyyətin inkişafında fəal iştirak edən, düşünən və yaradan liderlər kimi yetişiblər.

Layihənin icrasına faktların dili ilə yanaşsaq, belə mənzərə alınacaq: 2022-2024-cü illərdə bu layihədə 50-dən çox rayon və şəhərdən 1800 gəncin iştirak etdiyi 350 təlim keçirilib. 200 iştirakçı startap və sosial layihə ideyası təqdim edib, 30 layihə pilot icra mərhələsini keçib. Təlimlərdə iştirak edən gənclərlə söhbətlərdən məlum olur ki, "Milli Proqram" özünəinamı artırır, liderlik qabiliyyəti qazandırır, sosial bacarıqların formalaşmasına və ictimai fəallığın artmasına təkan verir. 4Sİ Akademiyası çərçivəsində həyata keçirilən "Milli Proqram" yalnız gənclərin bir neçə günlük təlim alınması ilə bitmir. Bu, onları gələcək lider, təşəbbüskar və vətəndaş kimi yetişdirməyi hədəfləyən dərin təsirli bir prosesdir. Statistika və real təəssüratlar bu proqramın gənclərin həyatında necə dərin izlər buraxdığını aydın şəkildə göstərir. Çünki layihə yalnız bir təlim proqramı deyil, həm də bir yüksəliş platformasıdır. Burada hər bir gənc özünü kəşf edir və gələcəyini qurur. Ona görə də gələcəyin liderlərini, təşəbbüskarlarını və ictimai fəallıklarını formalaşdırmaq üçün bu cür layihələrin davamlılığı olduqca önəmlidir.

Bir müddət əvvəl 4Sİ Akademiyası çərçivəsində keçirilən "Milli Proqram" layihəsinin açılış mərasimində çıxış edən Dördüncü Sənaye İnqilabının Təhlili və Ko-

ordinasiya Mərkəzinin icraçı direktoru Fəriz Cəfərov deyib ki, süni intellekt sahəsində bir neçə şirkət, eyni zamanda supermarket şəbəkələri ilə birgə çalışırlar ki, dünyadakı müsbət təcrübəni Azərbaycana gətirsinlər. Eləcə də Azərbaycanda yaranacaq müsbət təcrübəni gələcəyə ilin yanvar ayında Davos İqtisadi Forumu çərçivəsində beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim etsinlər: "İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən artıq ölkənin ilk superkompüterini əldə edilib. Bu superkompüter ona görə vacibdir ki, böyük həcmli dataların prosesə cəlb olunması, təhlili və işlənməsinə böyük texnoloji baza lazımdır. Belə bir baza artıq yaradılıb. Dünən biz dövlət qurumları, özəl təşkilatlar və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri ilə görüş keçirdik. Bu platformadan onların necə istifadə edə bilməsi, Azərbaycanda dövlət-özəl tərəfdaşlığı çərçivəsində hansı süni intellekt imkanlarının yaradıla biləcəyi istiqamətində müzakirələr apardıq. Çoxlu təkliflər əldə etmişik və qarşıdakı günlərdə bu istiqamətdə açıqlamalarımız olacaq".

Dördüncü Sənaye İnqilabı texnologiyaların yayılması, eləcə də gələcəyin əmək bazarı üçün bilik və bacarıqların inkişaf etdirilməsi baxımından strateji əhəmiyyət daşıyan yenilikdir. Ən son trendlər, innovativ yanaşmalar Azərbaycanın rəqəmsal inkişaf strategiyasını mənimsəməkdə hər kəsin əlindən tutur və onları gələcəyin peşələri-nə hazır olmağa istiqamətləndirir. Bu günlər Bakıda keçirilmiş Qlo-

bal Texnologiya Forumu - GTR2025 tədbirinin gündəmində də məhz bu inkişaf strategiyası yer alıb. Forumun əsas məqsədi Dördüncü Sənaye İnqilabı texnologiyalarının, o cümlədən süni intellekt, rəqəmsal bacarıqlar, avtomatlaşdırma və innovasiyaların əmək bazarına inteqrasiyasını müzakirə etmək idi. "Sabahın işçi qüvvəsinin bacarıqlarının artırılması" adlı panel sessiyasında 4SİM-in Təhsilin İnkişafı Fondu və "Coursera" ilə birgə həyata keçirdiyi "Milli Proqram" layihəsi təqdim edilib.

Tədbir çərçivəsində təqdim olunan "Milli Proqram" vasitəsilə ölkədə bu sahələr üzrə ixtisaslı kadrların hazırlanması və beynəlxalq təcrübənin tətbiqi ön planda yer alıb. Forum yalnız yerli mütəxəssisləri deyil, həm də Koreya, Qətər, Malayziya kimi ölkələrin nümayəndələrini bir araya gətirərək, texnologiya sahəsində qlobal əməkdaşlıq imkanlarını araşdırmaq üçün mühüm platforma rolunu oynayır. Sessiyalar zamanı sabahın işçi qüvvəsinin ehtiyac duyduğu bacarıqlar, rəqəmsal transformasiyanın təhsil sisteminə təsiri və innovasiyanın iqtisadi inkişafdakı rolu kimi aktual məsələlər müzakirə edilib. 4SİM-in icraçı direktoru Fəriz Cəfərov "Milli Proqram"ın məqsədinin ölkədə Dördüncü Sənaye İnqilabı texnologiyaları sahəsində bilik və bacarıq-

ların inkişaf etdirilməsi, əmək bazarında bu sahə üzrə ixtisaslı kadrların hazırlanmasına dəstək vermək olduğunu bildirib.

İstər 4Sİ Akademiyası çərçivəsində keçirilən "Milli Proqram" layihəsi, istərsə də Qlobal Texnologiya Forumu - GTR2025 Azərbaycanın texnoloji inkişafını dəstəkləyən və beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirən bir platformadır. Bu cür tədbirlər Azərbaycanın rəqəmsal transformasiya prosesində mühüm addımlar atmasına və beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artmasına şərait yaradır.

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*